

Kodeks stomatološke etike i deontologije

Na temelju članka 167. točka 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» br. 75193 i 11/94), i članka 15. alineja 1. Statuta Hrvatske stomatološke komore (u daljnjem tekstu: Komora), Skupština Komore je na svojem 2. zasjedanju dana 7. lipnja 1996. godine donijela

KODEKS

STOMATOLOŠKE ETIKE I DEONTOLOGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Kodeksom stomatološke etike i deontologije (u daljnjem tekstu: Kodeks), utvrđuju se načela i pravila ponašanja, kojih su se obvezni pridržavati doktori stomatologije pri obavljanju stomatološke struke, a radi očuvanja dostojanstva i ugleda stomatološke djelatnosti.

Članak 2.

Osnovna načela sadržana su u svečanoj prisezi koju svaki doktor stomatologije daje prije početka samostalnog obavljanja stomatološke djelatnosti:

"SVEČANO OBEĆAJEM I OBVEZUJEM SE DA ĆU OBAVLJATI SVOJE ZVANJE DOSTOJNO I SAVJESNO PREMA ZAKONIMA ČOVJEČNOSTI, DA ĆU SVOJU STOMATOLOŠKU DJELATNOST STAVITI U SLUŽBU NJEGOVANJA ZDRAVLJA I DA ĆU UDOVOLJITI POVJERENJU KOJE MI JE DATO U SVEZI MOG ZVANJA".

Načela sadržana u svečanoj prisezi trebaju biti sastavnim dijelom svijesti, uvjerenja i načina rada svakog doktora stomatologije.

Članak 3.

Doktoru stomatologije časna je dužnost svoje životno usmjerenje i svoju struku posvetiti zdravlju čovjeka.

U tom smislu, doktor stomatologije će poštivati ljudski život od njegova početka do smrti, promicati zdravlje, spriječiti i liječiti bolest te poštivati ljudsko tijelo i osobnost i nakon smrti.

Članak 4.

Doktor stomatologije pružati će zdravstvenu uslugu jednako svima bez obzira na dob, spol, rasu, narodnost, vjersko ili političko uvjerenje te društveni položaj, poštujući pri tome ljudska prava i dostojanstvo osoba.

Članak 5.

Svim svojim sposobnostima, doktor stomatologije će čuvati plemenitu tradiciju svog poziva, održavajući visoke standarde stručnog rada i etičkog ponašanja prema bolesniku i njegovim bližnjima te zdravim osobama.

Članak 6.

Doktor stomatologije je obvezan savjesno udovoljavati obvezama koje proizlaze iz stomatološke djelatnosti te pri obavljanju poziva i u privatnom životu čuvati ugled i dostojanstvo stomatologije.

Članak 7.

Svojim ponašanjem, doktor stomatologije mora služiti kao primjer humanosti, poštovanja ljudskog dostojanstva i progresivnih nastojanja u priznavanju i ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i obveza.

Članak 8.

Doktor stomatologije je obvezan:

- pružati odgovarajuću zdravstvenu uslugu uz dužno poštovanje čovjekovog dostojanstva;
- poštivati prava bolesnika, kolega i ostalih zdravstvenih djelatnika;
- pridržavati se odredbi zakonskih propisa i obveza koje proizlaze iz tih zakona;
- surađivati, otkrivati i prijavljivati te na bilo koji drugi način onemogućavati rad osobama koje nestručno ili suprotno odredbama zakona obavljaju stomatološku djelatnost.

Članak 9.

Doktor stomatologije je obvezan kontinuirano se stručno usavršavati i u svom radu primjenjivati samo one postupke koji su stručno i znanstveno utemeljeni.

Doktor stomatologije je stečeno stručno znanje obvezan prenijeti svojim kolegama i drugim zdravstvenim djelatnicima.

Članak 10.

Doktor stomatologije je obvezan obavljati zdravstveno prosvjećivanje na svojem radnom mjestu i u svakodnevnom životu. Na taj način sudjeluje u poboljšanju kvalitete čovjekova života.

Članak 11.

Doktor stomatologije je u obavljanju svog poziva samostalan u granicama svoje stručne osposobljenosti i za svoj rad odgovoran pred svojom savješću, bolesnikom i društvom.

Članak 12.

Doktor stomatologije je obvezan pružati hitnu medicinsku pomoć.

Članak 13.

U slučaju izvanrednih okolnosti, a sukladno načelu solidarnosti i uzajamnosti te moralnoj ljudskoj odgovornosti, doktor stomatologije se je bez obzira na svoje radno mjesto obvezan odazvati obavljanju stomatološke djelatnosti.

Rad u slučaju izvanrednih okolnosti doktora stomatologije posebno obvezuje.

Doktor stomatologije mora poznavati suvremena načela doktrine rada u izvanrednim okolnostima, u kojem slučaju svi zdravstveni djelatnici imaju poseban status i posebnu odgovornost.

Članak 14.

Doktor stomatologije nije ovlašten obavljati zahvate za koje nema odgovarajuće stručno i praktično iskustvo. Izuzetak su zahvati neophodni pri povredama i bolestima koje neposredno ugrožavaju život bolesnika.

Članak 15.

Odredbe ovoga Kodeksa odnose se na doktore stomatologije koji obavljaju privatnu praksu i koji su uposleni u zdravstvenim ustanovama.

Odredbe ovoga Kodeksa na odgovarajući se način primjenjuju i na doktore stomatologije - pripravnike.

II. PROFESIONALNA - STOMATOLOŠKA TAJNA

Članak 16.

Doktor stomatologije obvezan je čuvati kao profesionalnu tajnu sve što sazna o zdravstvenom stanju bolesnika.

Doktor stomatologije je obvezan voditi računa o tome da profesionalnu tajnu čuvaju i druge osobe koje rade u njegovoj ordinaciji.

Članak 17.

Profesionalnom tajnom podrazumijevaju se svi podaci koje doktor stomatologije sazna pri obavljanju svoje struke o bolesniku, njegovim osobnim, obiteljskim i socijalnim prilikama, kao i podaci vezani uz otkrivanje, liječenje i otklanjanje bolesti.

Doktor stomatologije je obvezan na čuvanje profesionalne tajne o bolesniku i prema članovima obitelji bolesnika, čak i nakon njegove smrti.

Članak 18.

Iznošenje profesionalne tajne dopušteno je samo uz pristanak bolesnika te za dobrobit bolesnika i njegove obitelji.

Iznošenje profesionalne tajne dopušteno je i u slučaju ako bi se čuvanjem profesionalne tajne ugrozio život i zdravlje drugih ljudi.

Članak 19.

Podaci o rezultatima istraživanja mogu se koristiti u znanstveno-istraživačkim studijama, ali samo na način da se osigura anonimnost bolesnika.

Javno predstavljanje bolesnika u svrhu znanstvenih i stručnih istraživanja moguće je jedino uz pristanak bolesnika. Tom prilikom potrebno je osigurati čuvanje profesionalne tajne i osobno dostojanstvo bolesnika.

Članak 20.

Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda radne obveze.

Doktor stomatologije je obavezan u ugovoru o radu sa svojim uposlenicima povredu profesionalne tajne izričito predvidjeti kao razlog prestanka radnog odnosa (teža povreda radne obveze).

III. BESPLATNO PRUŽANJE ZDRAVSTVENE USLUGE SOCIJALNO UGROŽENIM OSOBAMA TE ŽRTVAMA I INVALIDIMA DOMOVINSKOG RATA

Članak 21.

Doktor stomatologije može besplatno pružati zdravstvene usluge socijalno ugroženim osobama te žrtvama i invalidima Domovinskog rata.

IV. ODNOS DOKTORA STOMATOLOGIJE PREMA DRUŠTVU

Članak 22.

Doktor stomatologije obavljanje stomatološke djelatnosti može oglašavati samo na način propisan općim aktom Komore.

Članak 23.

Doktor stomatologije ne smije tražiti ili uzeti nagradu za reklamiranje stomatoloških proizvoda i opreme.

Članak 24.

Doktor stomatologije ne smije koristiti naziv koji nije stekao sukladno odgovarajućim zakonskim propisima.

Članak 25.

Nedopušteno je da doktor stomatologije u dogovoru s bolesnikom ili s njegovom obitelji, putem sredstava javnog priopćavanja, dozvoli objavu javnih zahvala njegovih osobnih uspjeha.

V. ODNOS DOKTORA STOMATOLOGIJE PREMA BOLESNIKU

Članak 26.

Doktor stomatologije treba smatrati dobrobit bolesnika svojom prvom i osnovnom brigom.

Članak 27.

Doktor stomatologije svoj posao treba obavljati stručno i etički besprijekorno, ne iskorištavajući bolesnika tjelesno, emotivno ni materijalno.

Članak 28.

Izuzev redovne nagrade za rad doktora stomatologije u obliku plaće ili honorara te zadovoljstva da je pomogao bolesniku, stjecanje materijalne i druge koristi nije u skladu s odredbama ovoga Kodeksa.

Članak 29.

Doktor stomatologije slobodan je u odabiru postupka i načina liječenja, s time da će predlagati i provoditi samo one dijagnostičke, postupke koji su nužni za pouzdanu dijagnozu, te samo ono liječenje koje je u skladu s provjerenim standardima suvremene stomatološke znanosti.

Članak 30.

Zdravstvena usluga koju doktor stomatologije pruži bolesniku, mora se temeljiti isključivo na odluci, koja će omogućiti poboljšanje zdravlja bolesnika.

Članak 31.

Doktor stomatologije će na prikladan način obavijestiti bolesnika o ishodu pretraga kao i o svim mogućnostima liječenja i njihovim izgledima na uspjeh te mu primjereno pružiti potrebne informacije, kako bi bolesnik mogao donijeti ispravnu odluku o predloženom liječenju.

U slučaju malodobnih osoba ili onih koje ne mogu donositi odluke o sebi, doktor stomatologije će se obratiti bolesnikovim roditeljima ili skrbnicima, odnosno ako to nije moguće, odgovornost podijeliti savjetujući se s drugim doktorom stomatologije.

Članak 32.

Ljudska je obveza doktora stomatologije da pokaže razumijevanje za zabrinutost bolesnikovih bližnjih, da ih o bolesnikovom stanju ispravno obavješćuje te da s njima surađuje u bolesnikovu korist.

Članak 33.

Bolesnik ima pravo saznati istinu, kao i dobiti na uvid cjelokupnu medicinsku dokumentaciju o svojoj bolesti.

Iznimno, ako doktor stomatologije ocijeni da će time bolesnik doći u težu zdravstvenu situaciju, nije obavezan bolesniku reći istinu niti mu dati na uvid medicinsku dokumentaciju.

Članak 34.

Doktor stomatologije će u postupku s bolesnikom postupati ekonomično, sukladno racionalnoj medicinskoj praksi.

Nepotrebni pregledi i liječenje nisu dozvoljeni, bez obzira tko snosi troškove brige za bolesnika.

Članak 35.

Doktor stomatologije će poštivati pravo duševno sposobnog i svjesnog bolesnika da dobro obaviješten, slobodno prihvati ili odbije pojedinog doktora stomatologije, odnosno preporučenu stomatološku pomoć.

Kad bolesnik nije sposoban o tome odlučivati, a njegov zastupnik nije prisutan, doktor stomatologije će, ako se s odlukom ne može pričekati, primijeniti po svom znanju najbolji način liječenja.

Članak 36.

Doktor stomatologije ima pravo na priziv savjesti, ako time ne dovodi u opasnost život bolesnika.

Članak 37.

Doktor stomatologije će pregled i pružanje stomatološke pomoći djeci i malodobnim osobama, pružiti uz suglasnost roditelja ili skrbnika, odnosno starijih najbližih punoljetnih članova obitelji, osim u hitnim slučajevima.

Doktor stomatologije će primijeniti najprikladniji postupak, a otkloniti zahtjeve laika koji bi mogli ugroziti zdravlje ili život malodobne osobe.

Pri sumnji na zlouporabu ili zlostavljanje djece, doktor stomatologije je obavezan upozoriti nadležna tijela, obazrivo čuvajući interes djeteta.

Članak 38.

Za vrijeme svoje odsutnosti doktor stomatologije je obavezan pobrinuti se za stalnu medicinsku skrb svojih bolesnika.

Članak 39.

Ako uvjeti najprikladnijeg liječenja bolesnika prelaze mogućnosti, znanje ili vještine doktora stomatologije, on će se pobrinuti da bolesnika preda na skrb drugom doktoru stomatologije koji takve uvjete može ostvariti.

Doktor stomatologije predati će bolesnika na skrb drugom doktoru stomatologije i na sam zahtjev bolesnika.

Članak 40.

Ako se bolesnik, koji je dobro upoznat sa svojim zdravstvenim stanjem, a sposoban je da samostalno odlučuje, ne ponaša sukladno s potrebama liječenja i prevencije bolesti, doktoru stomatologije je iznimno dopušteno takvoj osobi odbiti daljnju skrb, pod uvjetom da ga prethodno uputi na drugog doktora stomatologije ili u zdravstvenu ustanovu.

Jednako tako može doktor stomatologije postupiti prema bolesniku koji se svjesno ponaša nedolično, uvredljivo ili prijeteći, osim ako u ovakvim slučajevima prijeti bolesniku opasnost za život, kada mu je doktor stomatologije obvezan pomoći.

Članak 41.

Doktor stomatologije se ne smije upuštati u osobne ili obiteljske probleme bolesnika, niti pokušavati utjecati na njega izvan onoga što zahtijeva njegovo liječenje.

VI. BIOMEDICINSKA ISTRAŽIVANJA

Članak 42.

Istraživanje novih dijagnostičkih, terapijskih i preventivnih postupaka dopušteno je samo na temelju odluke nadležne komisije.

Usvajanje, primjena i širenje znanstveno neprovjerenih postupaka i pobuđivanje lažne nade u bolesnika i njegovih bližnjih, povreda je stomatološke etike.

Članak 43.

O postignutim rezultatima, doktor stomatologije će prema načelima znanstvenog izvješćivanja, obavijestiti stručne krugove na javnim sastancima, a tek nakon što je o njima stvoreno stručno mišljenje, širu javnost.

VII. ODNOS PREMA DRUGIM DOKTORIMA STOMATOLOGIJE

Članak 44.

Poštovanje koje doktor stomatologije duguje svom pozivu, obvezuje ga na kolegijalni i lojalni odnos prema drugim doktorima stomatologije i na profesionalnu solidarnost.

Doktor stomatologije treba se odnositi prema drugim doktorima stomatologije onako kako bi želio da se oni odnose prema njemu.

Članak 45.

Ukoliko drugi doktor stomatologije zatraži od njega stručni savjet i pomoć, pružiti će mu je nesebično i prema svom najboljem znanju.

Članak 46.

Odnosi između doktora stomatologije moraju se temeljiti na poštovanju, korektnosti, iskrenosti i razmjeni iskustava.

Pri tome su doktori stomatologije obvezni poštivati životno i stručno iskustvo starijih i pretpostavljenih, koji mladim doktorima stomatologije trebaju biti uzor.

Članak 47.

Svojim učiteljima, doktor stomatologije će iskazivati poštovanje i zahvalnost za znanje, vještine i odgoj koje je od njih primio.

Članak 48.

Pravila kolegijalnosti zahtijevaju da doktor stomatologije štiti svoje kolege koji su neosnovano okrivljeni.

Članak 49.

U slučaju da sazna o neodgovarajućem postupku kolege u etičnom, moralnom ili medicinskom pogledu ili utvrdi pogreške u dijagnostičkim i terapijskim postupcima, doktor stomatologije to neće raspravljati s bolesnikom ili s njegovim bližnjima, već je obvezan svoja zapažanja prenijeti drugim kolegama.

Ukoliko se nepravilnosti ne otklone, doktor stomatologije će se obratiti nadležnim tijelima u Komori.

Iznošenje negativnog mišljenja dopušteno je jedino u krugu doktora stomatologije i uz obvezno prisustvo doktora stomatologije o kojem se raspravlja. Rasprava i ocjena stavova mora biti objektivna i obrazložena.

Članak 50.

Doktor stomatologije će suradnike ili drugo osoblje upućivati na učinjene propuste na način koji neće povrijediti njihovo dostojanstvo.

Članak 51.

Nesuglasnost u stručnim stavovima doktora stomatologije nikada ne smije izazvati nekorektnost u ponašanju i narušiti pravila pristojnog ponašanja.

U slučaju da nije moguće otkloniti međusobne nesporazume, doktor stomatologije se može obratiti nadležnim tijelima Komore.

Članak 52.

Doktor stomatologije može u svojoj stomatološkoj ordinaciji, sukladno svojoj stručnoj osposobljenosti, pružati zdravstvenu uslugu svakom bolesniku koji od njega zatraži pomoć, odnosno bolesniku koji je njemu upućen.

Članak 53.

Doktor stomatologije može preuzeti skrb nad bolesnikom drugog doktora stomatologije samo na zahtjev dotičnog doktora stomatologije ili bolesnika.

Članak 54.

Stalno obrazovanje i praćenje napretka u struci obveza je doktora stomatologije prema bolesnicima kako bi im uvijek mogao pružiti vrhunsku zdravstvenu zaštitu. S time u svezi doktor stomatologije će pratiti na najprikladniji način rezultate svoga rada.

Članak 55.

Doktor stomatologije treba čuvati svoj stručni ugled i neovisnost, ne pristajući da mu se ime ističe i povezuje s trgovačkim poslovanjem radi stjecanja osobne koristi.

Doktor stomatologije treba izbjegavati stjecanje i širenje ugleda samoisticanjem.

VIII. ODNOS DOKTORA STOMATOLOGIJE PREMA KOMORI

Članak 56.

Doktor stomatologije je obvezan savjesno ispunjavati svoje obveze prema Komori, poštivati, čuvati i podizati njezin ugled te pridonositi što uspješnijem radu Komore.

Članak 57.

Izbor doktora stomatologije u bilo koje tijelo Komore treba biti čast za svakog doktora stomatologije.

Doktor stomatologije može izbor u tijelo Komore otkloniti jedino ako mu zdravstveno stanje ne dopušta rad u tim tijelima.

Članak 58.

Doktor stomatologije koji je izabran u tijela Komore, obvezan je biti nazočan sjednicama tijela te svojim aktivnim sudjelovanjem pridonijeti njihovom što uspješnijem radu.

Članak 59.

Doktor stomatologije mora nastojati da se kolegijalni odnosi između doktora stomatologije što uspješnije njeguju i razvijaju.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 60.

Odredbe ovoga Kodeksa obvezne su za sve doktore stomatologije koji rade na području Republike Hrvatske na neposrednim poslovima stomatološke zaštite.

Članak 61.

Doktor stomatologije je obvezan upoznati se s odredbama ovoga Kodeksa te se istih pridržavati.

Članak 62.

Povrede i sankcije povreda ovoga Kodeksa odrediti će se općim aktom Komore.

Članak 63.

Doktor stomatologije ima pravo i obvezu da o svakom kršenju odredbi ovoga Kodeksa izvijesti Komoru.

Članak 64.

Komora je obvezna poduzeti odgovarajuće mjere protiv doktora stomatologije koji krši odredbe ovoga Kodeksa.

Članak 65.

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Komore.

Broj: 04/8-1996.

Zagreb, 7. lipanj 1996.

PREDSJEDNIK KOMORE

Dr. Željko Zubović, dr. stom.

Ovaj Kodeks je objavljen na oglasnoj ploči Komore dana 10. lipnja 1996. godine te je stupio na snagu 18. lipnja 1996. godine.

PREDSJEDNIK KOMORE

Dr. Željko Zubović, dr. stom.